

[Erik B. Smith]

sourcerne til disse, således at de ikke kommer til at virke som en flaskehals. For en ordens skyld må jeg også lige sige, at det er klart, at virksomhedernes sikkerhedsudvalg altid inddrages, når der skal ske anmeldelse om arbejdsskader, og sikkerhedsudvalget bør udføre de arbejdsbeskrivelser, der har resulteret i en eventuel arbejdsskade.

De lange ekspeditionstider, ikke mindst i ankestyrelsen, bliver i øvrigt af forsikringstagerens forsikringsselskaber benyttet til at presse skadelidte til at undgå anke, fordi man nægter at udbetale den arbejdsskadeerstatning, skadelidte bliver tilbudt, såfremt skadelidte indbringer sagen for ankestyrelsen. Som ministeren selv sagde, er det uhyre få afgørelser, der ændres af ankestyrelsen, kun 11 pct., har ministeren oplyst på et tidspunkt over for socialudvalget, og jeg gad nok vide, hvor mange af de 11 pct. der bliver afgjort til skade for klageren. Næppe nogen, og det er ikke rimeligt med en sådan praksis fra forsikringsselskabernes side. Om ikke andet bør vi overveje at tage et lovinitiativ, der sikrer udbetaling af den del af erstatningen, som forsikringsselskaberne anerkender kan udbetales med det samme. Og så er det ikke forskud på erstatning, jeg snakker om, men udbetaling af det, som forsikringsselskabet tilbyder som endelig afgørelse, uagtet den måtte blive påklaget.

De udmålte erstatninger afhænger naturligvis af vurderingen af erhvervsevnenedsættelsen, og det skal ikke skjules, at en af årsagerne til denne forespørgsel er, at vi har fået forelagt en række konkrete eksempler på hjerneskadener, som følge af brug af organiske opløsningsmidler. Her har sikringsstyrelse og ankestyrelse vurderet så lavt, at de pågældende alene har været berettigede til den dengang laveste invalidepension, til trods for at deres dagligdag er blevet totalt ændret. De kan ikke længere læse og skrive, ikke længere følge med i TV- og radioudsendelser, ikke huske mere end få minutter tilbage; de kan således f.eks. glemme, at de har åbnet for vandet i badeværelset, tændt for elektricitet og gas i køkkenet osv. Der skal ikke meget fantasi, når man læser beskrivelserne af hverdagen for disse mennesker, til at indse, at det er helt udelukket, at de kan klare sig i noget som helst job, og at de derfor er uden erhvervsevne.

Vi ved godt, at forskellige stoffers indvirkning på hjernen og de skader, hjernen tager, er genstand for indgående overvejelser i sikringsstyrelsen, men den hidtidige udvikling på området har vist, at man har haft en meget forsigtig praksis, og der er næppe tvivl om, at det vil være bedre, hvis man udmåler en mere rigelig erstatning, end tilfældet er i dag. Det er værd at minde om, at skadelidte aldrig får fuld erstatning for sin tabte erhvervsevne.

Skadelidtes retssikkerhed bør også i højere grad end i dag styrkes. Vi ved godt, at arbejdstilsynets opgaver først og fremmest er af forebyggende karakter, men det er ikke heldigt, når arbejdstilsynet afviser at undersøge ulykker, blot fordi det efter arbejdstilsynets opfattelse alene tjener det formål at få fastlagt ansvaret for ulykken netop med henblik på erstatningssagen. Man bør være opmærksom på, at skadelidte i disse sager altid er den svage part, og at hans modpart er forsikringsselskaber og – sådan opleves det ofte i alt fald – også det offentlige. De offentlige myndigheder bør bistå i disse sager mest muligt også vedrørende sikring af beviset for en eventuel erstatning.

Det er socialdemokratiets opfattelse, at den nuværende arbejdsskadeforsikrings præmiefastsættelse kun i yderst begrænset omfang virker forebyggende for indsatsen for at beskytte de ansatte i arbejdsmiljøet. Der foreligger et grundigt udvalgsarbejde om omlægning af finansieringen, således at skadevolder i højere grad kommer til at betale for de økonomiske konsekvenser, samfundet og skadelidte pådrager sig. I Vesttyskland er arbejdsskadeforsikringssystemet finansieret med en varieret virksomhedspræmie i forhold til forvoldte arbejdsskader, og man opnår på den måde en større motivation til forebyggende arbejdsmiljøindsats.

Det er socialdemokratiets opfattelse, at vi også i Danmark bør tage skridt til mere forebyggende præmiebetaling, end vi kender i dag.

Ved flere lejligheder har regeringen tilkendegivet, at arbejdsmiljøregler kan virke til skade for vores konkurrenceevne i forhold til udlandet. Jeg tror derfor, det er nødvendigt, at man i en debat som denne gør opmærksom på, at arbejdsmiljøskaderne i det danske samfund i direkte og indirekte omkostninger årligt overstiger 20 mia kr., og at de menne-